

skich z XIX i XX wieku utraconych podczas II wojny światowej. Obecnie współpracuje z Instytutem Sztuki PAN w Warszawie, a także Redakcją Polskiego Słownika Biograficznego, pisząc biografie polskich artystów, przewidziane do kolejnych tomów obu słowników. Utrzymuje stały kontakt jako wykładowca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Lublinie, Tomaszowie Lubelskim oraz Świdniku, a także z Filharmonią Lubelską, przygotowując tam, w ramach Akademii Muzyki i Plastyki, prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne (oferta jest skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu). Od paru lat związana jest z Domem Kultury LSM w Lublinie, gdzie w ramach tematów przewodnich „Nieśpiesznie po Lublinie”, „Czy artysta może być kobietą”, „Galeria arcydzieł”, prowadzi cykliczne wykłady z historii sztuki, popularyzujące wiedzę o znanych i mniej znanych artystach oraz artystkach, a także wybranych arcydziełach sztuki europejskiej.

Jest autorką książki „Wierzę w cuda nie od dziś”. *Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007), współautorką albumowego opracowania *Matejko. Obrazy olejne. Katalog* (Warszawa 1993), autorskich rozdziałów w kilku publikacjach zbiorowych dotyczących ikonograficznej obecności zwierząt w dziełach sztuki, referatów posesyjnych podejmujących problematykę sztuki religijnej oraz kilkudziesięciu publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego. Jest członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

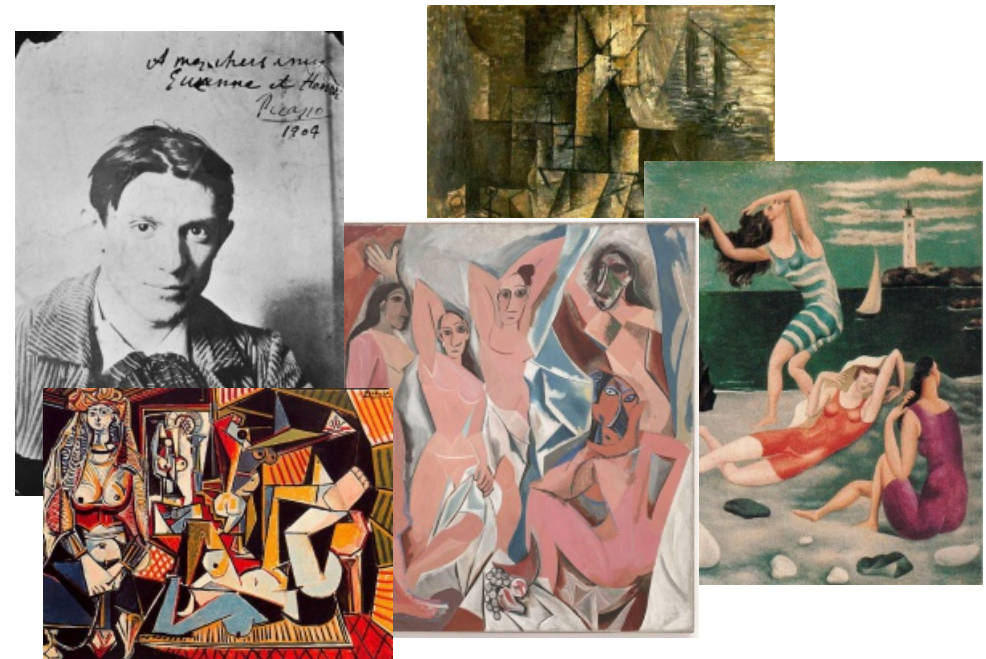
Elżbieta Matyaszevska
– historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych, absolwentka historii sztuki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Była pracownikiem Instytutu Leksykografii KUL – redaktorka i autorka haseł z zakresu sztuki religijnej, zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*. Przez lata współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków, publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego. W ramach prac związanych z gromadzeniem informacji o stratach kultury polskiej, prowadzonych przez Wydział do spraw Strat Wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przygotowała kilkadziesiąt kart obiektów rzeźbiar-

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

WTOREK ZE SZTUKĄ
Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszevską
Mistrzowie i ich dzieła
Pablo Picasso
i jego nowatorska sztuka

„Często sobie mówię: Nie, to jeszcze nie to. Możesz zrobić lepiej. Prawie nigdy się nie zdarza, bym nie powrócił do tej samej rzeczy. Iks razy wracam do tego samego! Staje się to często prawdziwą obsesją. Zresztą, po to się właśnie pracuje, żeby wyrazić rzecz najlepiej. Trzeba dążyć do doskonałości..., choć oczywiście to słowo przybrało już dla nas inny sens. Dla mnie znaczy: przechodzić od jednej kompozycji do drugiej – iść coraz dalej, coraz dalej...” – tak opowiadał o swym zmaganiu się z własną sztuką Pablo Picasso, jeden z najwybitniejszych twórców XX wieku.

Malarstwo, grafika, rzeźbiarstwo – to tylko najważniejsze pola jego artystycznej działalności. Warto pamiętać, że realizował się także w rysunku, ceramice, jubilerstwie, tworzył murale oraz dzieła „ready-made”. Z pochodzenia był Hiszpanem, a jego liczne imiona i pełne nazwisko składało się z kilkunastu wyrazów – w wersji nieco skróconej brzmiało Pablo Diego Ruiz y Picasso, a tej najkrótszej – Pablo Picasso.

Nasz bohater urodził się w roku 1881 w Maladze, w rodzinie na wpół artystycznej – jego ojciec, José Ruiz Blasco był znanym i cenionym malarzem oraz nauczycielem rysunku w miejscowej szkole rzemiosł artystycznych „San Telmo”. To on właśnie jako pierwszy odkrył talent swego syna Pabla i wysłał go do Szkoły Sztuk Pięknych, najpierw w Barcelonie, a następnie w Madrycie. Młody Hiszpan, po zdobyciu koniecznych podstaw w dziedzinie „malarskiego fachu”, zapragnął jednak zanurzyć się w artystycznym tygłku Paryża i w roku 1900 udał się do owego „magicznego miasta” w poszukiwaniu innej sztuki. Korzystając z pomocy swych nieco starszych kolegów „po pędzlu” zainstalował się w sercu awangardowego Paryża – na Montmartrze. Od połowy XIX wieku dawne „Wzgórze Męczenników” (tu wedle legendy zginęli męczeńską śmiercią: pierwszy biskup Paryża – św. Dionizy wraz z towarzyszami – Rustykim i Eleuterem) stało się siedzibą paryskiej cyganerii. Skromne domostwa, rozrzucone pośród sadów i uprawnych pól, naprędce zamieniane na pracownie artystyczne zamieszkiwali malarze, rzeźbiarze, rysownicy, poeci oraz aktorzy z pobliskich kabaretów. Było ich bardzo wielu – impresjoniści, postimpresjoniści, twórcy fowizmu i kubizmu, później futuryści, surrealiści oraz przedstawiciele dadaizmu. Renoir, Degas, van Gogh, Toulouse-Lautrec, Utrillo, van Dongen, Braque, Derain – to tylko nieliczni, z którymi Picasso dzielił trud skromnego, by nie powiedzieć biednego bytowania na Wzgórzu Montmartre. Ale właśnie tam Picasso usamodzielniał się ja-

ko artysta i tam zaczęła się jego niepowtarzalna przygoda ze sztuką.

Zaczątkiem owej indywidualnej drogi artystycznej był tzw. okres błękitny – trwający od 1901 roku i charakteryzujący się obrazami o tematyce społecznej, malowanymi w chłodnej, niebiesko-szarej kolorystyce. Oszczędne w formie sceny z życia biedaków i ludzi wykluczonych z mieszczańskiej społeczności cechowały wydłużone, nienaturalne proporcje, podkreślające jeszcze bardziej ich samotność i odrzucenie. Z czasem chłodne błękity zaczęły ustępować miejsca delikatnym, rozbielonym zieleniom i cielistym różom, a Picasso wprowadzał swą sztukę w okres różowy. Bohaterami stawali się członkowie cyrkowych trup, gimnastyczki, kuglarze i młode dziewczyny w negliżu. Proporcje ich ciał traciły nienaturalną smukłość, a ich koloryt stawał się przejrzysty i delikatny jak różowy woal.

W roku 1907 w twórczości Picassa znowu nastąpiła zmiana – 26-letni malarz powoli wchodził w fazę prekubistyczną, malując najpierw „Portret Gertrudy Stein”, a następnie „Panny z Awinionu”. To ostatnie dzieło niespecjalnie podobało się przyjaciołom Picassa. Jawnie go krytykowali za dziwaczne rozbicie formy i za cudaczne przedstawienie „panienek z domu uciechy w Barcelonie”. Kontrowersyjne płótno zostało wprawdzie odstawione w kącie pracowni, ale Picasso z coraz większą finezją „rozbijał” na dziesiątki planów kolejne przedstawiane postaci i przedmioty, ukazując ich formy jednocześnie z wielu punktów widzenia. Po kubizmie nastąpił czas na malarstwo o cechach klasycznych – tzw. okres włoski, czyli pełne zmysłowości portrety kobiece, scenki rodzajowe we wnętrzach, martwe natury o głębokiej kolorystyce. Jeszcze później była „Guernica”, „Portret Dory Maar”, a obok malarstwa – teki graficzne, plakaty z „gołąbkim pokoju”, liczne dzieła rzeźbiarskie oraz autorska ceramika. Picasso tworzył nieprzerwanie do swej śmierci w roku 1973 – jego oeuvre artystyczne jest ogromne, niemożliwe wręcz do policzenia.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

WTOREK ZE SZTUKĄ
Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszewską
Mistrzowie i ich dzieła
Pablo Picasso
i jego nowatorska sztuka

Spotkanie odbędzie się
we wtorek 18 grudnia 2018 r. o godz. 17.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny